

KOMUNIKAT PRASOWY nr 52/25

Luksemburg, 29 kwietnia 2025 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-181/23 | Komisja/Malta (Obywatelstwo w zamian za inwestycje)

Obywatelstwo Unii: maltański program obywatelstwa dla inwestorów jest sprzeczny z prawem Unii

Nabycie obywatelstwa Unii nie może być rezultatem transakcji handlowej

O ile określenie przesłanek nadania i utraty obywatelstwa należy do kompetencji krajowej, o tyle kompetencja ta musi być wykonywana zgodnie z prawem Unii. Wiąż obywatelstwa z państwem członkowskim opiera się na szczególnym stosunku solidarności, lojalności oraz wzajemności praw i obowiązków między państwem a jego obywatelami. Gdy państwo członkowskie przyznaje swoje obywatelstwo – a zatem także obywatelstwo Unii – bezpośrednio w zamian za wcześniej określone inwestycje lub płatności w drodze procedury transakcyjnej, w sposób oczywisty narusza te zasady. Taka „komercjalizacja” statusu obywatela jest niezgodna z podstawową koncepcją obywatelstwa Unii zdefiniowanego w traktatach. Godzi ona w zasadę lojalnej współpracy i zagraża wzajemnemu zaufaniu między państwami członkowskimi w odniesieniu do nadawania ich obywatelstwa, które to zaufanie przyświecało ustanowieniu obywatelstwa Unii w traktatach.

W następstwie nowelizacji ustawy o obywatelstwie maltańskim w lipcu 2020 r. Malta przyjęła uregulowanie¹ określające szczegółowe zasady nabywania „obywatelstwa maltańskiego w drodze naturalizacji za wyjątkowe zasługi w związku z inwestycjami bezpośrednimi” (program obywatelstwa dla inwestorów z 2020 r.)². W ramach tego systemu inwestorzy zagraniczni mogli ubiegać się o nadanie im obywatelstwa, jeżeli spełnili pewną liczbę warunków, głównie o charakterze finansowym.

Komisja uznała, że system ten, w ramach którego przyznawano obywatelstwo w zamian za wcześniej określone płatności lub inwestycje osobom niemającym rzeczywistego związku z Maltą, stanowi naruszenie przepisów dotyczących obywatelstwa Unii³ i zasady lojalnej współpracy⁴. Wniosła zatem skargę przeciwko temu państwu członkowskiemu do Trybunału Sprawiedliwości.

Trybunał orzekł, że ustanawiając i wdrażając program obywatelstwa dla inwestorów z 2020 r., który jest porównywalny z komercjalizacją nadawania obywatelstwa państwa członkowskiego, a co za tym idzie – statusu obywatela Unii, Malta naruszyła prawo Unii.

Trybunał przypomniał, że każde państwo członkowskie może swobodnie określić warunki, na jakich przyznaje lub cofa swoje obywatelstwo. Swoboda ta musi być jednak wykonywana **z poszanowaniem** prawa Unii Europejskiej. Ani brzmienie traktatów, ani ich systematyka nie pozwalają wywieść z nich woli ich autorów, by ustanowić, w odniesieniu do nadania obywatelstwa państwa członkowskiego, wyjątek od obowiązku przestrzegania prawa Unii.

Obywatelstwo europejskie gwarantuje swobodę przemieszczania się w ramach wspólnej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Ta wspólna przestrzeń opiera się na dwóch podstawowych zasadach: zasadzie wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi i zasadzie wzajemnego uznawania decyzji krajowych. Obywatelstwo europejskie stanowi wcielenie fundamentalnej solidarności między państwami członkowskimi, opartej na szeregu wzajemnych zobowiązań. Każde państwo członkowskie powinno zatem powstrzymać się od

podejmowania wszelkich środków, które mogłyby podważać wspólne cele Unii, zgodnie z zasadą lojalnej współpracy.

W konsekwencji **państwo członkowskie nie może nadać swojego obywatelstwa – i faktycznie obywatelstwa europejskiego – w zamian za wcześniej określone płatności lub inwestycje, ponieważ sprowadza się to w istocie do uczynienia z nabycia obywatelstwa zwykłej transakcji handlowej. Taka praktyka nie pozwala na ustalenie koniecznej więzi solidarności i lojalności między państwem członkowskim a jego obywatelami ani na zapewnienie wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi, a tym samym stanowi naruszenie zasady lojalnej współpracy.**

UWAGA: Skarga o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego jest kierowana przeciwko państwu członkowskiemu, które uchybiło zobowiązaniom wynikającym z prawa Unii, przez Komisję lub inne państwo członkowskie. Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości stwierdzi uchybienie, państwo, którego to dotyczy, powinno jak najszybciej zastosować się do wyroku.

Jeżeli Komisja uzna, że państwo członkowskie nie zastosowało się do wyroku, może wnieść nową skargę i domagać się nałożenia kar pieniężnych. W przypadku niepoinformowania Komisji o krajowych środkach transpozycji dyrektywy Trybunał Sprawiedliwości może, na jej wniosek, nakładać kary pieniężne już na etapie pierwszego wyroku.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 43032793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Rozporządzenie z 2020 r. w sprawie nadawania obywatelstwa za wyjątkowe zasługi, przyjęte w listopadzie 2020 r. na podstawie art. 10 ust. 9 ustawy o obywatelstwie maltańskim, zmienionej ustawą z 2020 r. o obywatelstwie.

² W częściach III i IV rozporządzenia z 2020 r. ujęte były szczegółowe przepisy regulujące rozpatrywanie wniosków o naturalizację za wyjątkowe zasługi przyjmujące postać osobistych dokonań oraz inwestycji bezpośrednich na rzecz rozwoju gospodarczego i społecznego Malty.

³ Artykuł 20 TFUE.

⁴ Artykuł 4 ust. 3 TUE.